

Pristup pacijentu sa glavoboljom u opštoj medicini

Miloranka D. Petrov Kiurski¹, Snežana B. Knežević²

¹Republički fond zdravstvenog osiguranja - Filijala Zrenjanin

²Dom zdravlja Kraljevo, Srbija

Sažetak

Uvod. Glavobolje se definišu kao *bol lokalizovan iznad orbitomeatalne linije*. Dijagnostikuju se i leče nedovoljno.

Cilj rada. Ispitati koliko lekari u opštoj medicini znaju o dijagnostičkom i terapijskom pristupu glavoboljama i da li postoji razlika u odnosu na pol i region gde rade.

Metod. Na našem godišnjem skupu, *Dani opšte medicine*, održanom 30.03.2019. godine u Beogradu, realizovana je akreditovana provera znanja na temu *Pristup pacijentu sa glavoboljom u opštoj medicini*. Test koji je sadržao 50 pitanja o rešavanju kliničkih problema kod različitih tipova glavobolja, položen je sa >60% tačnih odgovora. Podaci su obrađeni softverskim statističkim paketom SPSS 20. Statistička značajnost je definisana za nivo p<0,05.

Rezultati. Test je popunilo 432 lekara, sa 98,4% tačnih odgovora. Primenom stratifikovane terapije, migrenu leči 29,5% (p=0,746). Antiemetike ordinira 7,2% lekara. Indometacin kao dijagnostičko-terapijski test poznaje 38,4%. Kortikosteroidnu terapiju kod arteritisa džinovskih ćelija pravilno primenjuje 57,7%. Glavobolje uzrokovane vaskularnim poremećajima imaju 56,9% tačnih odgovora. Njih 31,7% ispravno sumnja na disekciju unutrašnje karotidne arterije (p=0,631). Intrakranijalnu neoplazmu 40% lekara dijagnostikuje magnetnom rezonancijom. Ispravan pristup kod hipertenzivne krize ima 87,2%. Bakterijski meningitis uspešno prepoznaće 83,3% ispitanika. Dijagnostiku i terapiju glavobolja koje se pripisuju supstancijama ili njihovoj obustavi, prepoznaće 74,2%, a prekomernoj upotrebi medikamenata 51,9%. U odgovorima nema značajne razlike u odnosu na pol, ali su lekari iz uže Srbije dali više tačnih odgovora (p=0,005).

Zaključak. Lekari su pokazali visok nivo znanja o dijagnostičkom i terapijskom pristupu glavoboljama. Nedostaju znanja o glavoboljama uzrokovanim kranijalnim ili cervicalnim vaskularnim događajima.

Ključne reči: Glavobolja, dijagnostika, terapija, primarna zdravstvena zaštita.

Zahvalnost

Izražavamo posebnu zahvalnost prof. dr Svetlani Simić na učešću u izradi akreditovanog testa, koji je poslužio kao instrument ovog istraživanja. Takođe, zahvaljujemo prim. dr Slavoljubu Živanoviću, prim. dr Dragici Kosi, prim. dr Mirjani Pešić i prim. dr Vesni Marić, koji su popunjene testove unosili u elektronsku bazu podataka.

Approach to a patient with a headache in the general practice setting

Miloranka D. Petrov Kiurski¹, Snežana B. Knežević²

¹Republic Health Insurance Fund, Zrenjanin Departement

²Primary Health care Center, Kraljevo, Serbia

Abstract

Introduction: Headaches are defined as the pain localized above the orbital-meatal line. They are often underdiagnosed and undertreated.

Objective: We wanted to find out how much general physicians (GPs) know about the diagnostic and treatment approach to headaches, and whether there was a difference in relation to their gender and regional location.

Method: At our annual meeting, *General medicine days*, held in Belgrade, March 30th, 2019, we organized the testing of the participants (GPs) on the subject of *Approach to a patient with a headache in the general practice setting*. The test had 50 questions with different clinical problems, concerning different types of headaches. It was successfully passed if 60% of the answers were correct. The data were processed with statistical software package SPSS 20. Statistical significance was defined at p<0.05 level.

Results: 432 GPs took the test and there were 98.4% of the correct answers. Stratified care approach used 29.5% (p=0.746) of the participants. Antiemetics were advised by 7.2% of GPs. Indomethacin as a diagnostic-therapeutic test was known to 38.4%. Corticosteroid therapy in giant cell arteritis was properly used by 57.7%. The answers to questions concerning vascular headaches got 56.9% of correct answers. Internal carotid artery dissection was correctly diagnosed by 31.7% (p=0.631). To diagnose an intracranial tumor, 40% said they needed MRI. The correct approach to the hypertensive crisis had 87.2%. Bacterial meningitis was correctly recognized by 83.3% of the participants. Headaches due to the use or discontinuation of some substances are successfully diagnosed and treated by 74.2%, and due to some medications 51.9%. There were no significant differences in their answers in relation to gender, but the physicians from Central Serbia gave more correct answers (p=0.005).

Conclusion: GPs showed high levels of knowledge concerning diagnosis and treatment of headaches. What is missing is the knowledge on the matter of headaches caused by cranial or cervical vascular events.

Keywords: Headaches, diagnosis, therapy, primary health care

Uvod

Glavobolja se definiše kao *bol lokalizovan iznad orbitomeatalne linije*¹. Najčešće je to bolest, ali je često i prateći simptom druge bolesti. Međunarodna klasifikacija daje osnovnu podelu na primarne i sekundarne².

Polovina do tri četvrtine odraslih u svetu, uzrasta od 18 do 65 godina imalo je glavobolju u poslednjih godinu dana, a među njima više od 30% je prijavilo da ima migrenu. Glavobolju 15 ili više dana tokom svakog meseca (hroničnu glavobolju) ima 1,7%-4% svetske odrasle populacije. Skoro svako ljudsko biće je, bar jednom u životu, imalo glavobolju¹. Prevalencija glavobolja iznosi 66%. Migrenu ima 14% -16%, tenzionu glavobolju 46%-78% i 0,1%-0,3% klaster glavobolju³. Veliki broj osoba sa glavoboljom se ne dijagnostikuje i ne leči. U svetu se samo 40% migrena dijagnostikuje, a polovina ljudi sa glavoboljom sprovodi samolečenje¹. Glavobolja je potcenjena, nedovoljno prepoznata i neadekvatno lečena širom sveta.

Uprkos regionalnim varijacijama, glavobolja predstavlja problem u celom svetu, bez obzira na uzrast, rasu, geografsko i ekonomsko područje. Teret je javnog zdravlja zbog invaliditeta i ekonomskih posledica po društvo, budući da najčešće pogađa radno aktivno stanovništvo.

Glavobolja je jedan od najčešćih razloga poseta izabranom doktoru, bilo kao glavna, ili kao pridružena tegoba. Migrena i tenziona glavobolja spadaju među najčešće glavobolje u svetu. One su problem na globalnom nivou, jer se javljaju kod ljudi svih starosnih doba, rasa, socijalnog statusa, i svih geografskih područja (nešto su ređe na Dalekom Istoku)².

Nedovoljna svest o značaju glavobolje vodi u *circulus vitiosus*: nedovoljna zastupljenost u obućenosti lekara ima za posledicu nedovoljno znanje i neefikasno lečenje, što dovodi do porasta broja dana radne nesposobnosti i finansijske posledice po zdravstveni sistem. Jasno je da bi bolja upućenost doprinela boljoj prevenciji i lečenju, a time i boljim ishodima za pojedinca i društvo u celini. Zato i ne čudi što vrlo malo zemalja ima podatke, na nacionalnom nivou, o učestalosti glavobolja (registri bolesti). Samo 12% zemalja u svojim gođišnjim izveštajima o bolestima, daje podatke o zastupljenosti glavobolja².

Glavobolje se ne shvataju *previše ozbiljno* jer su napadi uglavnom povremeni, ne ugrožavaju život pacijenta i osobe iz okruženja. Pacijenti, a neretko i doktori, glavobolju doživljavaju kao bezopasnu, prolaznu tegobu. Nedovoljno se misli na izraženu ličnu patnju, narušen kvalitet života i pacijenta i porodice, i nemale finansijske troškove za lečenje glavobolje, kao i umanjenje primanja usled odsustvovanja s posla. Osim patnje u ponavljanim napadima glavobolje, pacijenti su u stalnom strahu od sledećeg napada; to ih, po pravilu, predisponira za druge poremećaje; anksioznost i depresija su značajno češći kod ljudi sa migrenom nego kod zdravih pojedinaca¹.

Introduction

Headaches are defined as *the pain localized above the orbital-meatal line*.¹ It's often a disease in itself, but very often it's a symptom of some other disease. They may be primary or secondary headaches.²

Half to three-quarters of the adults (18-65 years) worldwide experienced a headache in the previous year. Among them, 30% reported they had a migraine. A headache lasting 15 or more days a month, every month, (chronic headache) is found in 1.7 – 4% of the world adult population. Almost every human being experienced it once in a lifetime.¹ Headaches prevalence is 66%. Migraine is found in 14%-16%, tension headaches in 46%-78%, cluster headaches 0.1%-0.3%.³ A large number of people with headaches are never diagnosed or treated. Only 40% of migraine cases are diagnosed worldwide, and half of the people with headaches are self-medicating¹. Headaches are underrated, insufficiently recognized, and inadequately treated all over the world. Despite regional variations, headache are a worldwide problem no matter the age, race, geographic and economic area. They are a burden to public health, due to disability and economic consequences to society, since they usually affect the working population.

A headache is the most common reason for visiting GP, whether as a main complaint, or a side one. Migraine and tension headaches are the most common sorts of headaches all over the world. They are a global problem because they affect people of all ages, races, social statuses, and geographic places (less so in the Far East).²

Unawareness of the importance of headaches leads to *circulus vitiosus*: insufficient GP's education leads to insufficient knowledge and inefficient treatment, which leads to an increase in the number of days in the sick leave and implies financial consequences to the health system. Clearly, better education would lead to better prevention and treatment, and therefore better outcomes for an individual and the society as a whole. So, it's no wonder just a few countries have got data, on the national level, on the headache incidence (disease registers). Only 12% of all countries offer data on headache incidence in their annual reports.²

Headaches are often not taken *seriously* because the attacks are usually temporary, not life-threatening to the patient and his surrounding. Patients, and even physicians, think of the headache as harmless and fleeting. Personal suffering, worse life quality of the patients and their families, huge financial expenses for the treatment, and lower salaries due to the sick leaves, are often overlooked. Besides suffering in repeated headache attacks, patients are in the state of constant fear of the new attacks; this predisposes them to other disorders; anxiety and depression are more common among persons with migraine than healthy individuals.¹

Cilj rada

Sagledati koliko lekari u opštoj medicini znaju o dijagnostičkom i terapijskom pristupu glavoboljama kod svojih pacijenata i da li postoji razlika u odnosu na pol i region u Srbiji gde lekari rade.

Metod

Na godišnjem skupu *Dani opšte medicine*, održanom 30.03.2019. godine u Beogradu, akreditovan je test *Pristup pacijentu sa glavoboljom u opštoj medicine* sa 50 pitanja. Test su sastavili prof. dr Svetlana Simić i mr sc. Miloranka Petrov Kiurski i korišćen je kao instrument istraživanja Sekcije opšte medicine SLD. U ovom radu analizirani su odgovori svih 50 pitanja, popunjениh testova. Pitanja su se odnosila na rešavanje kliničkih problema kod pacijenata sa različitim tipovima glavobolja, a rešavan je zaokruživanjem ponuđenih odgovora. Uspešno je položio test svaki lekar koji je tačno odgovorio na 60% pitanja. Odgovori su analizirani u odnosu na pol lekara i region Srbije gde ispitivani lekari rade. Dobijeni podaci obrađeni su metodom deskriptivne statistike i predstavljeni su kao frekvencije (%), a χ^2 test i jednofaktorska analiza ANOVA su korišćeni za merenje razlike između varijabli. Odgovori iz upitnika obrađeni su softverskim statističkim paketom SPSS 20. Statistička značajnost je definisana za nivo $p < 0,05$.

Rezultati

Test je popunilo 432 lekara, najviše ženskog pola (88,4%), a u odnosu na region Srbije gde rade najviše ih je bilo iz uže Srbije (44,7%), (Tabela 1).

Tabela 1. Sociodemografske karakteristike ispitanika
Table 1. Sociodemographic features of the respondents

Sociodemografske karakteristike ispitanika/ <i>Sociodemographic features of the respondents</i>	N	%
Pol/Gender		
Muški/ Male	50	11,6
Ženski/Female	382	88,4
Region/Region		
Beograd/Belgrade	134	31,0
Uža Srbija/Central Serbia	193	44,7
Vojvodina	96	22,2
Van Srbije/Out of Serbia	9	2,1

Objective

We wanted to find out how much general physicians (GPs) know about the diagnostic and treatment approach to headaches, and whether there was a difference in relation to their gender and region of Serbia where they worked.

Method

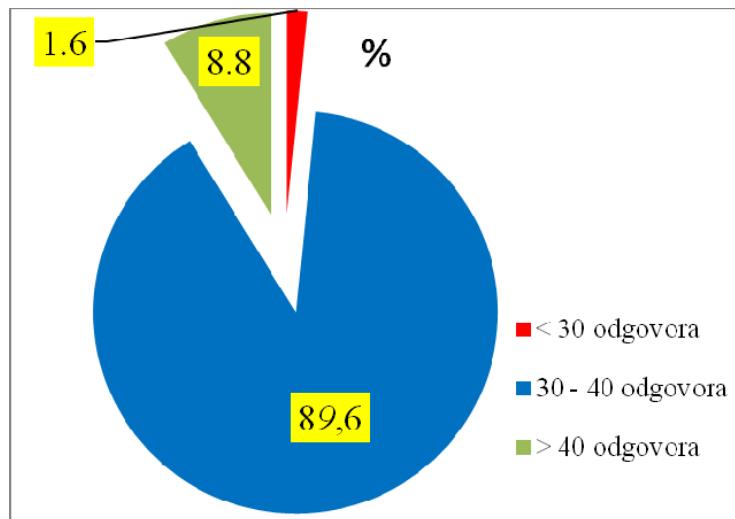
At our annual meeting, *General medicine days*, held in Belgrade, March 30th, 2019, we accredited the test on the subject of *Approach to a patient with a headache in the general practice setting* with 50 questions. The test was created by Svetlana Simic, MD, Ph.D., and Miloranka Petrov Kiurski, MD, GP, MSc and it was used as a research tool for the needs of the Section of General Medicine of the Serbian Medical Society. We analyzed the answers to all fifty questions. The questions referred to solving clinical problems in patients with different types of headaches, by circling one of the offered answers. The test was passed if, at least, 60% of the answers were correct. The answers were analyzed in relation to GP's gender and Serbian region where they worked. The data were processed using descriptive statistical method and presented as frequencies (%), X^2 test and one-way ANOVA were used to measure differences between variables. All the answers were processed with software statistical package SPSS 20. Statistical significance was defined at $p < 0,05$ level.

Results

432 GPs took the test, and the majority were women (88.4%), and in relation to the Serbian region where they worked, the majority were from Central Serbia (44.7%), (Table 1).

Kako je za uspešno rešavanje testa bilo potrebno 60% tačnih odgovora, test je položilo 98,4% lekara (Grafikon 1).

To successfully pass the test it was necessary to give correct answers to at least 60% of the questions. The test passed 98.7% of the participants (Graph 1).

Grafikon 1. Broj tačnih odgovora na testu
Graph. 1. Percentage of correct answers on the test

Prvih 19 pitanja u testu odnosila su se na rešavanje problema dijagnostike i terapijskog pristupa, kroz prikaze slučajeva pacijenata sa primarnim glavoboljama: migrena, glavobolje tenzionog tipa, trigeminalne autonomne glavobolje i ostale primarne glavobolje. Na postavljena pitanja 74,4% ispitivanih lekara dalo je tačne odgovore (Tabela 2).

The first 19 questions referred to problem solving - diagnosis and treatment approach. They were presented as case reports of patients with primary headaches: migraine, tension headache, trigeminal autonomic headache, and other primary headaches. There were 74.4% of the participants who gave correct answers to these questions (Table 2).

Tabela 2. Tačni odgovori na pitanja o rešavanju kliničkih problema pacijenata sa primarnim glavoboljama
Table 2. Clinical problems solving of the patients with primary headaches

	Tačni odgovori (%)/Correct answers (%)						Statistička značajnost/ Significance		
	Pol/ Gender		Region/Region				Ukupno/ Total %	P value	
	Muško/ Male	Žensko/ Female	Beograd/ Belgrade	Uža Srbija/ Central Serbia	Vojvodina	Van Srbije/ Out of Serbia		Pol/ Gender	Region
1	98	95,6	96,3	96,4	94,8	88,9	95,8	p= 0,715	p= 0,578
2	74	80,4	80,6	86,0	64,6	88,9	79,6	p= 0,347	p= 0,000
3	58	62,3	59,7	66,3	56,3	55,6	61,8	p= 0,648	p= 0,360
4	26	29,8	94,8	25,9	29,2	55,6	29,4	p= 0,746	p= 0,183
5	74	70,7	70,2	67,9	79,2	66,7	71,1	p= 0,769	p= 0,250
6	8	7,1	5,2	7,3	8,3	22,2	7,2	p= 0,989	p= 0,627
7	90	94,8	93,3	95,9	92,7	88,9	94,2	p= 0,260	p= 0,604

8	86	90,8	87,3	91,2	91,7	0	90,3	p= 0,338	p= 0,493
9	74	75,4	82,1	73,1	68,8	88,9	75,2	p= 0,919	p= 0,041
10	76	79,6	82,1	76,2	82,3	66,7	79,2	p= 0,662	p= 0,323
11	94	99,2	97,8	99,5	97,9	100	98,6	p= 0,007	p= 0,650
12	76	79,8	79,9	79,3	79,2	77,8	79,4	p= 0,630	p= 0,992
13	74	80,6	80,6	82,9	72,9	77,8	79,9	p= 0,443	p= 0,381
14	36	38,7	50,8	30,1	35,4	66,7	38,4	p= 0,960	p= 0,000
15	100	96,1	97,8	96,4	94,8	100	96,5	p= 0,340	p= 0,417
16	88	84,3	87,3	87,1	78,1	66,7	84,7	p= 0,662	p= 0,059
17	96	97,1	98,5	96,4	97,9	77,8	97,0	p= 0,921	p= 0,001
18	90	91,9	91,8	92,8	89,6	88,9	91,7	p= 0,761	p= 0,900
19	56	57,6	57,5	61,1	47,9	77,8	57,4	p= 0,918	p= 0,124
Ukupno/ Total %	75,2	74,6	71,1	74,3	71,9	71,3	74,4		

Manje tačnih odgovora je kod 4, 6, 14 i 19. pitanja. Pitanje broj 4 odnosilo se na strategiju lečenja migrene bez aure kod pacijentkinje u prikazu. Da se primenjuje strategija stratifikovane terapije, znalo je 29,4% lekara (Tabela 3). U tačnim odgovorima nije bilo statistički značajne razlike u odnosu na pol ($p=0,746$) i region gde lekari rade ($p=0,183$) (Tabela 2).

There were fewer correct answers to questions number 4,6,14 and 19. Question number 4 referred to migraine without aura treatment strategy, in a patient in the case report. Only 29.4% of the participants knew about the stratified therapy approach (Table 3). Analyzing correct answers we found no statistically significant difference, in relation to gender ($p=0,746$) and the working region ($p=0,183$), (Table 2).

Tabela 3. Strategija lečenja migrene
Table 3. Migraine treatment strategy

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	26	29,8	29,4
b	68	69,9	69,7
c	0	0	0
Više odgovora/More answers	6	0,3	0,9

- a. Primenu strategije stratifikovane terapije davanjem terapije u odnosu na jačinu/težinu glavobolje
Apply stratified therapy in accordance with headache severity
- b. Primenu strategije korak po korak, sa primenom najpre nespecifične a potom specifične antimigrenске terapije.
Apply the step-by-step strategy, at first giving non-specific and then specific anti-migraine therapy
- c. Bazirati se na nefarmakološkom lečenju.
Focus on non-pharmacological treatment

U zbrinjavanju akutnog ataka, odnosno napada migrene antiemetike bi ordiniralo samo 7,2% lekara (Tabela 4). Nema statistički značajne razlike u odnosu na pol ispitanika i region Srbije gde rade ($p=0,989$ i $p=0,627$), (Tabela 2).

When treating acute migraine attack, 7.2% of the GPs would use antiemetics (Table 4). There was no statistically significant difference in relation to gender and the Serbian region where they worked ($p=0.989$ and $p=0.627$), (Table 2).

Tabela 4. Primena antiemetika u zbrinjavanju akutnog ataka migrene
Table 4. The use of antiemetics in the management of acute migraine attack

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	88	88,5	88,4
b	4	4,2	4,2
c	8	7,1	7,2
Više odgovora/More answers	0	0,3	0,2

- a. Da, samo kada je prisutna mučnina i povraćanje / Yes, only when there's nausea and vomiting
- b. Ne, zbog mogućih diskinezija / No, due to possible dyskinesia
- c. Da, jer se u ataku migrene javlja gastropareza / Yes, because there's gastroparesis in the migraine attack

Da je indometacin dijagnostičko-terapijski test za paroksizmalnu hemikraniju (pitanje 14) znalo je 38,4% lekara (Tabela 5). U odnosu na pol nije bilo statistički značajne razlike ($p=0,960$), ali su lekari iz Beograda dali više tačnih odgovora u odnosu na lekare iz uže Srbije i Vojvodine ($p=0,000$) (Tabela 2).

Indomethacin as a diagnostic-therapeutic test for the paroxysmal hemicrania was known to 38.4% of the GPs (question 14) (Table 5). There was no statistically significant difference in relation to gender ($p=0.960$) but the GPs from Belgrade gave more correct answers when compared to their colleagues from Central Serbia and Vojvodina ($p=0.000$) (Table 2).

Tabela 5. Mišljenja ispitanika o dijagnostičko-terapijskom testu za paroksizmalnu hemikraniju
Table 5. Physicians' opinions on the diagnostic-therapeutic test for paroxysmal hemicrania

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a		1	0,9
b	60	58,9	59
c	36	39	38,7
Više odgovora/More answers	4	1	1,4

- a. Eliminaciono-reopozitivna dijeta / Elimination diet
- b. Sumatriptan potkožno / Subcutaneos application of sumatriptan
- c. Indometacinski test / Indomethacin test

Kada započeti sa kortikosteroidnom terapijom kod arteritisa džinovskih ćelija (Pitanje 19), pravilno je odgovorilo 57,4% lekara (Tabela 6). Nije bilo statistički značajne razlike u odnosu na posmatrane parametre (pol: $p=0,918$ i region: $p=0,124$) (Tabela 2).

When to initiate corticosteroid therapy in giant cell arteritis (question 19) was answered correctly by 57.4% of the GPs. (Table 6) There was no statistically significant difference in relation to followed parameters (gender, $p=0,918$, and region, $p=0,124$) (Table 2).

Tabela 6. Kada započeti kortikosteroidnu terapiju kod arteritisa džinovskih ćelija
Table 6. Initiating corticosteroid therapy for Giant cell arteritis

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	44	41,6	41,9
b	56	57,6	57,4
c		0,8	0,7

- a) Nakon potvrde dijagnoze patohistološkim nalazom, putem biopsije a. temporalis
After performing a temporal artery biopsy and confirming the diagnosis with histopathological findings
- b) Čim se postavi značajna klinička sumnja na arteritis džinovskih ćelija i uzme uzorak krvi za analize
As soon as there's clinical suspicion of giant cell arteritis and blood tests are done
- c) Kada su iscrpljene sve druge terapijske mogućnosti
When all other therapeutic options are exhausted

Na pitanja koja su se odnosila na glavobolje koje se pripisuju kranijalnim ili cervikalnim vaskularnim poremećajima (pacijenti sa akutnim ishemijskim moždanim udarom - AIMU, disekcijom unutrašnje karotidne arterije i subarahnoidalnom hemoragijskom), dobijen je iznenađujuće mali broj tačnih odgovora - 56,9% (Tabela 7).

The questions concerning the headaches due to cranial or cervical vascular disorders (patients with Acute Ischemic stroke - AIS, dissection of the internal carotid artery, and subarachnoidal hemorrhage) were answered surprisingly low, with 56.9% of correct answers (Table 7).

Tabela 7. Glavobolje koje se pripisuju kranijalnim ili cervikalnim vaskularnim poremećajima
Table 7. Headaches due to cranial or cervical vascular disorders

Redni Broj	Tačni odgovori/Answers (%)						Statistička značajnost/Significance		
	Pol/Gender		Region/Region				Ukupno/Total %	P value	
	Muško/Male	Žensko/Female	Beograd/Belgrade	Uža Srbija/Central Serbia	Vojvodina/Vojvodina	Van Srbije/Out Serbia		Pol/Gender	Region/Region
20	58	75,6	78,4	78,8	55,2	88,9	73,6	p= 0,010	p= 0,000
21	34	29,3	26,9	29,5	34,4	33,3	29,9	p= 0,631	p= 0,659
22	78	72,8	73,9	74,6	69,8	77,8	73,3	p= 0,556	p= 0,816
23	40	30,6	27,6	37,3	25	44,4	31,7	p= 0,249	p= 0,103
24	40	38,7	27,6	46,1	42,7	11,1	38,9	p= 1,000	p= 0,002
25	36	31,9	26,1	33,2	38,5	33,3	32,4	p= 0,676	p= 0,305
26	88	85,1	88,8	83,9	84,4	77,8	85,4	p= 0,798	p= 0,490
27	86	88,5	91,0	85,5	88,5	100	88,2	p= 0,704	p= 0,286
Ukupno/Total	57,5	56,9	55,6	58,7	55,1	58,3	56,9		

Primenom terapije, za koliko treba smanjiti povišen krvni pritisak znalo je samo 29,9% lekara (Tabela 8). Nije bilo statistički značajne razlike u pogledu pola ($p=0,631$) i regiona gde lekari rade ($p=0,659$) (Tabela 7).

How much blood pressure should be lowered knew only 29.9% of the GPs. (Table 8) There was no statistically significant difference in gender ($p=0,631$) and working region ($p=0,659$) (Table 7).

Tabela 8. Ciljne vrednosti krvnog pritiska pri njegovom snižavanju kod akutnog ishemijskog moždanog udara (AIMU)
Table 8. The target blood pressure value in acute ischemic stroke (AIS)

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	52	60,7	59,7
b	34	29,3	29,9
c	8	5,8	6
Više odgovora/More answers	6	4,2	4,4

- a. Praćenje i kontrola TA (osim ako se ne sumnja ili potvrđi postojanje disekcije aorte, akutnog infarkta miokarda, edema pluća, hipertenzivne encefalopatije, akutne bubrežne insuficijencije)
BP follow up (unless aortic dissection, acute myocardial infarction, pulmonary edema, hypertensive encephalopathy, acute kidney failure are suspected or confirmed)
- b. sniženje TA za 10%/-15%/
Lower BP for 10%- 15%
- c. sniženje TA za 15%/-20%/
Lower BP for 15%-20%
- d. sniženje TA do normalnih vrednosti od 140/90 mmHg/
Lower BP to optimal value of 140/90 mmHg

Na osnovu kliničke slike date u prikazu, samo je 31,7% lekara ispravno posumnjalo na hitno stanje, kakvo je disekcija unutrašnje karotidne arterije (Tabela 9), i nije bilo statistički značajne razlike u odgovorima (pol: p=0,631, region: p=0,659) (Tabela 7).

Based on the clinical presentation, given in the case report, only 31.7% of GPs correctly suspected an emergency, such as internal carotid artery dissection (Table 9) and there was no statistically significant difference in the given answers (gender, p=0.631, region p=0.659) (Table 7).

Tabela 9. Radna dijagnoza na osnovu kliničke slike kod pacijenta u prikazu slučaja
Table 9. Working diagnosis based on the clinical presentation from the case report

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	24	16,5	17,4
b	14	30,1	28,2
d	40	30,9	31,9
e	14	17,8	17,4
Više odgovora/More answers	10	4,7	5,1

- a. Cervikalni sindrom / *Cervical syndrome*
- b. Trigeminalna neuralgija / *Trigeminal neuralgia*
- c. Senzitivna aura / *Sensitive aura*
- d. Disekcija unutrašnje karotidne arterije / *Internal carotid artery dissection*
- e. Karotidinija / *Carotidynia*

Kod izbora dijagnostičke procedure za razrešavanje ove kliničke slike, bilo je malo tačnih odgovora - 38,9%, (Tabela 10). Nije bilo značajne razlike u pogledu pola (p=1,000), ali su lekari iz Beograda dali manje tačnih odgovora u odnosu na lekare iz uže Srbije (p=0,002) (Tabela 7).

There were very few correct answers (38.9%) to a question about the choice of the diagnostic procedure to resolve the case. (Table 10) There was no significant difference in gender (p=1.000) but the GPs from Belgrade gave fewer correct answers compared to their colleagues from Central Serbia (p=0.002) (Table 7).

Tabela 10. Dijagnostička procedura radi postavljanja konačne dijagnoze kod pacijenta sa disekcijom unutrašnje karotidne arterije
Table 10. Diagnostic procedures for final diagnosis in a patient with internal carotid artery dissection

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	28	19,1	20,1
b	40	38,7	38,9
c	30	39,3	38,2
Više odgovora/More answers	2	2,9	2,8

- a. RTG vratne kičme / Cervical spine X-ray
b. Ultrazvučna i radiološka angiografsku obrada i ispitivanje hemostaznih mehanizama / Ultrasound, angiography, hemostasis examination
c. Doppler karotida / Carotid Doppler

Da je antikoagulantna i simptomatska terapija pravilan izbor u lečenju, navelo je samo 32,4% ispitanika (Tabela 11). Nije bilo statistički značajne razlike u pogledu pola lekara ($p=0,676$) niti u pogledu regiona ($p=0,305$).

Anticoagulant and symptomatic therapy, as the right treatment choice, were recognized only by 32.4% of the participants (Table 11). There was no statistical difference in GPs gender ($p=0.676$), or working region ($p=0,305$).

Tabela 11. Terapijski pristup pacijentu sa disekcijom unutrašnje karotidne arterije
Table 11. Therapeutic options in a patient with internal carotid artery dissection

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	28	19,1	20,1
b	40	38,7	38,9
c	30	39,3	38,2
Više odgovora/More answers	2	2,9	2,8

- a. Antikoagulantna i simptomatska terapija / Anticoagulant and symptomatic therapy
b. Samo analgetike i mirovanje / Just analgesics and bed rest
c. Fizikalna terapija / Physical therapy

Kod pitanja koja su se odnosila na glavobolje koje se pripisuju nevaskularnim intrakranijalnim poremećajima, kroz prikaze pacijentkinje sa tumorom hipofize i pacijenta sa intrakranijalnom neoplazmom, bilo je 87,9% tačnih odgovora (Tabela 12).

To the questions concerning headaches due to the non-vascular intracranial disorders, presented in the case reports of a patient with hypophysis tumor and a patient with intracranial neoplasm, we got 87.9% of the correct answers. (Table 12).

Tabela 12. Glavobolje koje se pripisuju nevaskularnim intrakranijalnim poremećajima
Table 12. Headaches attributed to nonvascular intracranial disorders

Redni broj Pitanja/ Index	Tačni odgovori/Correct answers (%)						Statistička značajnost/ Significance	
	Pol/Gender		Region/Region			Ukupno/ Total %	P value	
	Muško/ Male	Žensko/ Female	Beograd/ Belgrade	Uža Srbija/ Centralna Srbija	Vojvodina/ Vojvodina		Pol/ Gender	Region/ Region
28	94	92,7	93,3	93,3	94,8	55,6	92,8	p= 1,000
29	90	92,7	91,0	89,6	98,9	100	92,4	p= 0,651
30	100	95,8	93,3	98,5	96,9	88,9	96,3	p= 0,309
31	96	98,7	97,8	98,5	100	88,9	98,4	p= 0,302
31	90	95,8	94,8	94,8	96,9	88,9	95,1	p= 0,119
33	48	39,0	35,8	31,6	60,4	66,7	40,1	p= 0,293
34	98	98,4	99,3	97,9	97,9	100	98,4	p= 0,557
Ukupno/ Total	88	87,9	87,1	86,3	92,4	84,1	87,9	

Kod pacijenta sa intrakranijalnom neoplazmom, 40% lekara se radi dijagnostike ispravno opredelilo za MRI i MRA endokranijuma (Tabela 13). Nije bilo statistički značajne razlike u pogledu pola ($p=0,293$), ali su lekari iz Beograda ($p=0,001$) i lekari iz uže Srbije ($p=0,000$) dali više tačnih odgovora od lekara iz Vojvodine (Tabela 12).

In patients with intracranial neoplasm, 40% of GPs correctly decided to order MRI and MRA of the endocranum (Table 13). There was no statistical difference in gender ($p=0.293$) but the GPs from Belgrade ($p=0.001$) and Central Serbia ($p=0.000$) gave more correct answers than their colleagues from Vojvodina (Table 12).

Tabela 13. Dijagnostičke procedure radi postavljanja konačne dijagnoze kod pacijenta sa intrakranijalnom neoplazmom
Table 13. Diagnostic procedures offered for making a final diagnosis in a patient with intracranial neoplasm

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
b	46	52,9	52,1
c	48	39	40
d	4	3,4	3,5
Više odgovora/More answers	2	4,7	4,4

- a. Biopsiju mozga / Brain biopsy
- b. Nativni CT mozga / Native CT brain scan
- c. MRI i MRA endokranijuma / MRI and MRA of endocranum
- d. Lumbalna punkcija / Spinal tap

Za dijagnostički i terapijski pristup kod pacijentkinje sa glavoboljom uzrokovanim hipertenzivnom krizom, ispravno se opredelilo 87,2% lekara (pitanja 35, 36, 37 i 38) i nije bilo statistički značajne razlike u odnosu na pol lekara i region (Tabela 14).

The appropriate diagnostic and therapeutic approach in a patient with a headache, due to a hypertensive crisis were chosen by 87.2% of the participants (questions 35, 36, 37, and 38). There was no statistically significant difference in gender and working region (Table 14).

Tabela 14. Tačni odgovori na pitanja koja se odnose na glavobolje koje se pripisuju poremećajima homeostaze

Table 14. Headaches attributed to homeostasis disorders

Redni broj Pitanja/ Index	Tačni odgovori/Correct answers (%)						Statistička značajnost/ Significance	
	Pol/Gender		Region/Region			Ukupno/ Total (%)	P value	
	Muško/ Male	Žensko/ Female	Beograd/ Belgrade	Uža Srbija/ Central Serbia	Vojvodina/ Vojvodina		Pol/ Gender	Region/ Region
35	84	89,3	89,6	88,1	87,5	100	88,7	p= 0,356
36	92	87,2	89,6	84,5	93,8	66,7	87,7	p= 0,479
37	82	85,9	82,8	84,9	88,5	100	85,4	p= 0,544
38	90	85,1	88,1	85,5	82,3	88,9	85,7	p= 0,521
Ukupno/ Total %	87	87,2	88,3	85,9	88,0	88,9	87,2	

Od ukupnog broja ispitivanih lekara, 83,3% uspešno je rešilo pitanja u vezi sa dijagnostikom i terapijom kod pacijenta sa bakterijskim meningitism (Tabela 15). U odnosu na pol nema statistički značajne razlike, dok su lekari iz uže Srbije bolje od lekara iz Beograda procenili koja klinička slika ukazuje da treba posumnjati na meningitis (pitanje 40), a lekari iz uže Srbije su bolje nego lekari iz Beograda i Vojvodine uočili koje su najbitnije razlike između meningitisa i subaraknoidalne hemoragije (SAH) (pitanje 41). Koji simptomi ("crvene zastavice") ukazuju na potencijalno opasan uzrok glavobolje znali su bolje lekari iz Srbije od lekara van Srbije (pitanje 42) (Tabela 15).

Out of the total number of the participants, 83.3% correctly answered the questions about diagnostics and therapy in patients with bacterial meningitis (Table 15). There was no statistically significant difference in gender, but the GPs from Central Serbia made better judgment calls concerning clinical features indicative of meningitis (question 40) than their Belgrade colleagues. The GPs from Central Serbia were also better than their Belgrade and Vojvodina colleagues in noticing the most important differences between meningitis and subarachnoidal hemorrhage (SAH) (question 41). The "red flag" symptoms, indicative of the potentially dangerous headache, were better recognized by the Serbian physicians than their out of Serbia colleagues (question 42) (Table 15).

Tabela 15. Glavobolje koje se pripisuju infekciji

Table 15. Headaches related to infectioners

Redni broj Pitanja/ Index	Tačni odgovori/Correct answers (%)						Statistička značajnost/ Significance	
	Pol/Gender		Region/Region			Ukupno/ Total (%)	P value	
	Muško/ Male	Žensko/ Female	Beograd/ Belgrade	Uža Srbija/ Central Serbia	Vojvodina/ Vojvodina		Pol/ Gender	Region/ Region
39	80	79,3	76,9	81,9	76,0	100	79,4	p= 1,000
40	90	94,8	97,0	91,2	96,9	88,9	94,2	p= 0,260
41	70	71,9	79,1	63,2	80,2	55,6	71,8	p= 0,877
42	84	87,4	82,1	88,6	93,8	55,6	87,0	p= 0,614
Ukupno/ Total %	81	83,6	84,4	81,2	86,7	75	83,3	

Pitanja od broja 43 do 50 odnosila su se na dijagnostiku i terapiju glavobolja, koje se pripisuju supstancijama ili njihovoj obustavi. Na postavljena pitanja 74,24% ispitivanih lekara dalo je tačne odgovore (Tabela 16).

Tabela 16. Tačni odgovori na pitanja koja se odnose na glavobolje koje se pripisuju supstancijama ili njihovoj obustavi
Table 16. Headaches related to medication or tie-up

Redni broj Pitanja/ Index	Tačni odgovori/Correct answers (%)						Statistička značajnost/ Significance		
	Pol/Gender		Region/Region				Ukupno/ Total (%)	P value	
	Muško/ Male	Žensko/ Female	Beograd/ Belgrade	Uža Srbija/ Central Serbia	Vojvodina/ Vojvodina	Van Srbije/ Beyond Serbia		Pol/ Gender	Region/ Region
39	80	79,3	76,9	81,9	76,0	100	79,4	p= 1,000	p= 0,258
40	90	94,8	97,0	91,2	96,9	88,9	94,2	p= 0,260	p= 0,040
41	70	71,9	79,1	63,2	80,2	55,6	71,8	p= 0,877	p= 0,001
42	84	87,4	82,1	88,6	93,8	55,6	87,0	p= 0,614	p= 0,002
Ukupno/ Total %	81	83,6	84,4	81,2	86,7	75	83,3		

Da treba raditi dopunska dijagnostiku kod glavobolje koja se prvi put javila kod šesnaestogodišnjeg dečaka, iako su opšti fizikalni nalaz, nalaz po sistemima, kao i neurološki nalaz i psihički status bili uredni (pitanje 43), tvrdilo je 39,6% lekara jer se radilo o novonastaloj glavobolji (Tabela 17).

Tabela 17. Odgovori na pitanje da li treba sprovoditi dopunska ispitivanja kod pacijenta iako su svi nalazi bili uredni
Table 17. Answers to the question of whether additional diagnostics should be performed in a patient even though his health findings were good

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	38	39,8	39,6
b	44	29,6	31,3
c	18	29,6	28,2
Više odgovora/More answers	0	1	0,9

- a. Da, radi se o novonastaloj glavobolji / Yes. It's a new-onset headache.
- b. Ne, anamnestički podaci upućuju na dijagnozu koja ne zahteva dalje istraživanje/No, his illness history indicates he doesn't require additional diagnostics.
- c. Ne, jer su somatski, neurološki i psihički status uredni/No, because his physical exam findings were normal

U dobijenim odgovorima nije bilo statistički značajne razlike u odnosu na pol ispitanika i region u Srbiji gde lekari rade (Tabela 16).

Kod lekara je postojala i dilema oko terapijskog pristupa kod glavobolje koja se javila pri obustavi kofeina (pitanje 45), odnosno da li u okviru terapije treba pacijentu dati 100 g kofeina kako bi glavobolja prestala nakon sat vremena. Pravilan terapijski pristup imalo je 47,7% (Tabela 18). Razlika u odgovorima u odnosu na pol nije bila statistički značajna, ali je značajno više lekara iz uže Srbije (p=0,015) u odnosu na lekare iz Vojvodine pravilno razmišljalo (Tabela 16).

The questions from number 43 to 50 were about the diagnostics and therapy of the headaches due to medication use or discontinuation. There were 74.21% of the participants who gave correct answers to these questions (Table 16).

Additional diagnostics in a 16-year-old boy with a first-time headache (question 43), although his physical exam was normal, would have been ordered by 39.6% of the participants, because it was the new-onset headache (Table 17).

There were no statistically significant differences in gender and working region (Table 16).

There was a therapeutic dilemma in some GPs concerning the headache due to the discontinuation of coffee consumption (question 45). The dilemma was whether the patient should have been given 100g of caffeine, in order to stop the headache in an hour's time. The correct therapeutic approach had 47.7% of the participants (Table 18). There was no statistically significant difference in gender, but the GPs from Central Serbia (p=0.015) had significantly better reasoning than their colleagues from Vojvodina (Table 16).

Tabela 18. Terapijski pristupi kod glavobolje koja se javila pri obustavi kofeina
Table 18. A therapeutic approach to a headache due to caffeine withdrawal

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	2	0,3	0,5
b	38	53,1	51,4
c	60	46,1	47,7
Više odgovora/More answers	0	0,5	0,4

- a. Da. Obavezno je kupirati bol / Yes. It's compulsory to treat the pain.
- b. Nećemo dati ništa, glavobolja će prestati u roku od sedam dana od potpune obustave kofeina/We'll give nothing since the headache will go away on its own in seven days.
- c. Treba dati simptomatsku terapiju, ali ne lek sa sadržajem kofeina/Symptomatic therapy should be given, but not the medication containing caffeine

Da se glavobolja zbog prekomerne upotrebe medikamenta javlja kod pacijenata koji boluju od primarne glavobolje a uzimaju veće količine analgetika (pitanje 46), pravilno je odgovorilo 51,9% lekara (Tabela 19).

A headache due to medication overuse (analgesics i.e.) in patients with primary headaches (question 46) was recognized by 51.9% of the GPs (Table 19).

Tabela 19. Odgovori lekara na pitanje gde se javlja glavobolja prekomerne upotrebe medikamenata
Table 19. Answers about the cause of medication-overuse headache

Odgovori/Answers	Pol/Gender (%)		
	Muški/Male	Ženski/Female	Ukupno/Total
a	44	42,7	42,8
b	46	52,6	51,9
c	8	3,7	4,2
Više odgovora/More answers	2	1	1,1

- a. Kod svih pacijenata koji uzimaju velike količine analgetika/In all the patients overusing analgesics.
- b. Kod pacijenata koji boluju od primarne glavobolje a uzimaju veće količine analgetika/In patients suffering from primary headaches and overusing analgesics.
- c. Kod pacijenata koji pored glavobolje imaju i neku drugu hroničnu bolest/In patients who suffer from some other disease besides headaches.

Razlika u odgovorima u odnosu na pol nije bila statistički značajna, ali je znatno više lekara iz uže Srbije ($p=0,005$) u odnosu na lekare iz Beograda, dalo više tačnih odgovora (Tabela 16).

There was no statistically significant difference in gender but a lot more physicians from Central Serbia ($p=0.005$) gave more correct answers when compared to their colleagues from Belgrade (Table 16).

Diskusija

Glavobolje su jedan od najčešćih razloga poseta izabranom doktoru bilo kao glavna tegoba, ili kao pridružena tegoba, ali veliki broj ostaje nedijagnostikovan. Studija sprovedena u Velikoj Britaniji na velikom broju ispitanika^{9,12} je pokazala da 70% glavobolja nisu uopšte dijagnostički klasifikovane, 24% su dijagnostikovane kao primarne glavobolje, a 6% kao sekundarne⁴. U našem istraživanju samo 1,6% ispitivanih lek-

Discussion

Headaches are one of the most common reasons for visiting a doctor's office, whether as a chief complaint or along with other health problems. A great many remain undiagnosed. A huge British study, which included a lot of participants^{9,12} found 70% of the headaches are not classified, at all, 24% are diagnosed as primary, and 6% as secondary.⁴ In our research only 1.6% of the GPs didn't pass the test. To

ara nije ostvarilo potreban broj bodova, odnosno nisu položili test. Na pitanja u vezi sa primarnom glavoboljom, 74,4% lekara je dalo tačne odgovore. Prema kanadskom *Vodiču za glavobolje* migrena je najčešći tip glavobolje u ordinaciji primarne zdravstvene zaštite (PZZ) i nedovoljno je dijagnostikovana i lečena⁵. U našoj ispitivanoj populaciji manje tačnih odgovora odnosilo se na strategiju lečenja migrene bez aure (29,5%). U sličnom istraživanju u Turskoj samo je 8,3% ispitanika postavilo dijagnozu migrene u praksi, a 55,6% ispitanika PZZ izjasnilo se da je sticanje akademskog znanja o migrenoznoj glavobolji bilo nedovoljno⁶. Sveobuhvatna terapija migrene uključuje korekciju stila života i *okidača* glavobolje, akutnu i profilaktičku terapiju i edukaciju pacijenta sa migrenom⁷. Kada započeti sa kortikosteroidnom terapijom kod arteritisa džinovskih ćelija, pravilno je odgovorilo 57,7% lekara. Studija autora *Alzahrani* pokazala je da kod skoro polovine ispitivanih lekara nedostaje znanje o pravilnom lečenju glavobolje⁸, što ukazuje na potrebu edukacija lekara opšte medicine o terapijskom pristupu glavoboljama.

Štajner (*Steiner*) i sar. predlažu da se 90% glavobolja leče na nivou primarne zdravstvene zaštite, ali uz neophodno usavršavanje lekara. Po njima, takav model bi omogućio da se 9% glavobolja zbrine na sekundarnom, a samo 1% na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite⁹. Veoma je važno da lekari u PZZ, u okviru kliničke slike, prepoznaju simptome takozvane „crvene zastavice“ kojima se identikuju po život opasne glavobolje¹⁰. U našem istraživanju čak 87,0% lekara znalo je koji simptomi („crvene zastavice“) ukazuju na potencijalno opasan uzrok glavobolje.

Iako su primarne glavobolje najčešće, jedan od najvećih izazova u domenu glavobolja je identifikacija sekundarnih glavobolja¹¹.

Analiza procenata tačnih odgovora po grupama glavobolja, ukazala je da je iznenađujuće manje (56,9%) lekara tačno odgovorio na pitanja u vezi sa glavoboljama koje se pripisuju kranijalnim ili cervicalnim vaskularnim događajima iako su to sekundarne glavobolje koje se najčešće sreću kod pacijenata u opštoj medicini. Primenom terapije za koliko treba smanjiti povišen krvni pritisak, znalo je samo 29,9% lekara iako u zemlji postoji *Nacionalni vodič dobre kliničke prakse za dijagnostikovanje i lečenje ishemiskog moždanog udara*¹². Na osnovu kliničke slike date u prikazu, samo je 31,74% lekara ispravno postavilo sumnju na hitno stanje kakvo je disekcija unutrašnje karotidne arterije. Mali broj tačnih odgovora (38,9%) bio je i kod izbora dijagnostičke procedure za razrešavanje ove kliničke slike. Da je antikoagulantna i simptomatska terapija pravilan izbor⁸, navelo je samo 32,4% ispitanika. Rezultati nedvosmisleno ukazuju na potrebu usavršavanja lekara PZZ, kako bi se pacijentima u hitnim stanjima pružila odgovarajuća medicinska zaštita i rasteretio sekundarni i tercijarni nivo zdravstvene zaštite.

Glavobolje uzrokovane prekomernom upotrebole lekova, najčešći su problem hroničnih glavobolja sa prevalen-

questions on primary headaches, 74.44% of the participants gave correct answers. According to the Canadian Headache guidelines, migraines are the most common types of headaches in primary health care and they are underdiagnosed and undertreated.⁵ In our study, there were fewer correct answers on the migraine without aura treatment (29.5%). In similar research, in Turkey, only 8.3% of the participants diagnosed migraine in their offices, and 55.6% said their academic education on migraine wasn't sufficient.⁶ An encompassing migraine therapy includes lifestyle changes, avoiding headache triggers, acute and prophylactic therapy, and patient's education on migraine.⁷ When to start corticosteroids in giant cell arteritis was answered correctly by 57.7% of the participants. *Alzahrani*'s study showed half of the physicians in their study were lacking knowledge in correct headaches treatment.⁸ His study showed primary care physicians needed more education on headache treatment.

Steiner and al. suggest 90% of headaches should be resolved in primary health care but with the necessary education. They say such a model would enable the remaining 9% to be treated on the secondary health care level and 1% on the tertiary level.⁹ GPs must recognize clinical symptoms, so-called "red flags" identifying life-threatening headaches.¹⁰ In our research, 87.0% of the GPs recognized these "red flag" symptoms, indicating potentially life-threatening headaches.

Although primary headaches are the most common, one of the biggest challenges is diagnosing secondary headaches.¹¹

Analyzing correct answers for the different types of headaches we found a surprisingly low percentage of GPs (56.9%) who gave correct answers to questions about the headaches due to cranial or cervical vascular events. Although these are the most common secondary headaches in general practice. How much high blood pressure should be lowered, using medications, knew only 29.9% of GPs although there are the National guidelines for diagnosing and treatment of ischemic stroke.¹² Based on the clinical features in the case report, only 31.71% of the GPs correctly suspected an emergency such as internal carotid artery dissection. There were few correct answers (38.9%) on the subject of diagnostic procedures that would resolve the case. Only 32.4% found anticoagulant and symptomatic therapy as the right choice⁸. These results indicate there's a need for further education of the GPs, so the patients with emergencies would receive proper medical care and relieve secondary and tertiary health levels.

The headaches caused by medication overuse are the most common chronic headaches with a prevalence of 1%-2% worldwide.¹³ Whether these types of headaches appear in patients with primary headaches who overuse analgesics knew 51.9% of our participants. The majority of the patients with occasional tension headaches and migraines self-medicates with OTC painkillers, never consulting their GPs. It's one of the reasons why medication-overuse headaches are so frequent.¹⁴

cijom 1%-2% u svetu¹³. Da se ove glavobolje javljaju kod pacijenata koji boluju od primarne glavobolje a uzimaju veće količine analgetika, u ovom istraživanju znalo je 51,9% lekara. Većina pacijenata koja boluje od epizodičnih glavobolja tenzionog tipa i migrena se leči upotrebom analgetika sa režimom izdavanja bez lekarskog recepta, bez konsultacije sa svojim lekarom, zbog čega su česte glavobolje prekomerne upotrebe medikamenata¹⁴.

U pogledu upućivanja na dopunsku dijagnostiku, kod glavobolje uzrokovane nevaskularnim intrakranijalnim poremećajem, u našem istraživanju 40% lekara se ispravno opredelilo za MRI i MRA endokranijuma. U istraživanju *Minena* i sar. kod 74,7% lekara je glavobolja sa neurološkim simptomima bila glavni razlog upućivanja na magnetnu rezonanciju. Manje od 50% se izjasnilo da bi uputili pacijenta na magnetnu rezonanciju glave kod novonastale glavobolje, kod one koja ne odgovara na terapiju ili glavobolje koja se pogoršava¹⁵.

Zaključak

Ispitivani lekari su ukupno na testu pokazali visok nivo znanja o dijagnostičkom i terapijskom pristupu glavoboljama, ali malo znanja o glavoboljama koje se pripisuju kranijalnim i cervicalnim vaskularnim događajima.

Additional diagnostics in the headaches caused by non-vascular intracranial disorders were rightfully demanded by 40% of the participants (MRI and MRA of the endocranum). The study of *Minen et al.* found 74.7% of the physicians ordered MRI in patients with headaches and neurologic symptoms. Less than 50% said they would refer a patient to a head MRI for the new-onset headache, if it didn't resolve with medications, or was getting worse.¹⁵

Conclusion

Participating physicians in our research showed a high level of knowledge on headache diagnosis and therapy, but little on the headaches due to cranial and cervical vascular events.

Literatura / Reference

1. WHO. *Atlas of headache disorders and resources in the world* 2011.
2. Serbian Headache Society. *Medunarodna klasifikacija glavobolja*, 3. izdanje (beta verzija) 2019.
3. Hickman FR. Ñ2 revisited. *Int J Math Educ Sci Technol.* 1983; 14(4):445–448. published online: 09. jul 2006. <https://doi.org/10.1080/0020739830140409>.
4. Kernick D, Stapley S, Hamilton W. *GP's classification of headache: Is primary headache underdiagnosed?* *Br J Gen Pract.* 2008;58(547):102-104..
5. Becker WJ, Findlay T, Moga C, Scott NA, Harstall C, Taenzer P. *Guideline for primary care management of headache in adults.* *Can Fam Physician.* 2015;61(8):670–9.
6. Gültekin M, Balci E, İsmailogulları S, Yetkin F, Baydemir R, Erdoðan F, et al. *Awareness of migraine among primary care physicians in Turkey: A regional study.* *Noropsikiyatri Ars.* 2018;55(4):354–7.
7. Robbins MS, Lipton RB. *The epidemiology of primary headache disorders.* *Seminars in Neurology.* 2010;30(2):107–119.
8. Alzahrani F, Hmoud M, Khayat H, Farahat F, Manlangit J, Algahtani HA, Artar A. *Knowledge of Primary Healthcare Physicians about Headache Disorders: A Cross-Sectional Study.* *Qual Prim Care.* 2016;24(2):83–86,
9. Steiner TJ, Antonaci F, Jensen R, Lainez MJA, Lanteri-Minet M, Valade D. *Recommendations for headache service organisation and delivery in Europe.* *J Headache Pain.* 2011;12(4):419–426.
10. Ahmed F. *Headache disorders: differentiating and managing the common subtypes.* *Br J Pain.* 2012;6(3):124–32.
11. Gnerre P, Para O, De Antoniis F, Cavalieri D, Piombo M. *The management of the patient with headache: From evidence to clinical practice.* *Italian Journal of Medicine.* 2015;9(1):7–48.
12. Nacionalni vodič dobre kliničke prakse za dijagnostikovanje i lečenje ishemijskog moždanog udara, Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, 2012. Available from: www.zdravlje.gov.rs
13. Kristoffersen ES, Lundqvist C. *Medication-overuse headache: Epidemiology, diagnosis and treatment. Therapeutic Advances in Drug Safety.* 2014;5(2):87–99.
14. Skorupan N. *Farmakoterapija ataka najčešćih primarnih glavobolja.* *Arh Farm.* 2016;66(19):42–57.
15. Minen MT, Loder E, Tishler L, Silbersweig D. *Migraine diagnosis and treatment: A knowledge and needs assessment among primary care providers.* *Cephalgia.* 2015;6(4):358–370.

Autori izjavljuju da nemaju sukob interesa
Conflict of Interest: None declared

Primljen - Received 15.07.2019.

Ispravljen - Corrected 17.07.2020.

Prihvaćen - Accepted 20.07.2020.